

JEAN-ROBERT ARMOGATHE

Jean Daniélou, evangelijski človek

Izjemen dušni pastir

Celo njegovi sovražniki so soglašali: Jean Daniélou je bil razumen. Prva lastnost, ki se je spomnim, ko pomislim na dušnega pastirja v *École normale supérieure* za dekleta, kakršnega sem poznal, ko smo z drugimi študenti z ulice Ulm hodili ob torkih zvečer na njegova predavanja, da bi se učili patristike in se srečali s »sevrjanci«. Pogovori so se po predavanjih nadaljevali ob čaju, potem pa smo ob zidovju ulice Jourdan pospremili očeta Daniélouja domov, na ulico Monsieur. Pot se je pogosto nadaljevala v pivnico de Montparnasse ali pa smo šli k njemu domov in nadaljevali pogovor. Vse življenje je bil profesor, tudi ko mu je kardinalska služba nalagala številne javne obveznosti. Še naprej je predaval, pripravljajl knjige in članke. Vedno smo ga lahko prosili za prispevek, predavanje in se mogli nanj zanesti.

Sprejel je rade volje in ponižno. Večkrat sem ga sprejel na teoloških tečajih na Montmartre, ki jih je pripravljajl msgr. Charles: zadihan je prišel po stopnicah *de la Butte* in začel predavanje z govorniško vnemo. Včasih smo zaznali njegovo utrujenost, toda »oče« je spet zažarel ob prvem vprašanju, ob prvem razumskem izzivu.

Jean-Robert Armogathe se je rodil v Marseillu (1947) in bil v Parizu posvečen v duhovnika (1976). Obiskoval je École normale supérieure od 1967 do 1972; od 1981 do 2013 je bil dušni pastir v isti ustanovi ENS za dekleta in fante (pridruženi leta 1985). Od ustanovitve je član uredniškega odbora mednarodne katoliške revije Communio. Članek Jean Daniélou, ou l'intelligence de l'Évangile je izšel v reviji Communio XIX, 3, maj-junij 1994, str. 77–79. Prevedel Janez Ferkolj.

Anton Strle je kardinala Jeana Daniélouja (1905–1974) lepo predstavil v knjigi *Teologi za prihodnost, Ljubljana 1998, str. 97–120.*

Sodobna veda

Ta profesor človeka ni pustil brezbržnega, znal se je prav približati in pokazati na aktualnost latinskih ali grških očetov ali pa osvetliti pereč problem s svetopisemskim in patrističnim izročilom. Bil je učenjak na svetovni ravni, zanimal se je za Kumran, za judovsko-krščanske vire. Bil je prvi, ki mu je bilo to v razvedrilo, znal pa je tudi zbsti nasprotnike. Poudarjal je prehod od judovstva h krščanstvu in posredno pokazal na pomen »judovstva in krščanstva«. Razlagal je besedila (na primer Barnabovo pismo), pokazal, kako je krščanstvo prevzelo in na novo razumelo judovsko simboliko ter ohranilo nepretrganost. Ta mojster je bil nam mladim študentom strašno blizu z znanjem, ki smo ga občudovali, in z zavzetostjo, ki smo je bili deležni glede težav sodobnega časa, glede razprav v Cerkvi in družbenih izzivov. Knjiga »Molitev, družbeni problem« (*L'Oraison, problème politique*, 1965) se nam je zdela najboljša vnaprejšnja razlaga tega, kar se je dogajalo v letih 1968–1970. Spregovoril je o vseh zadevah, vendar nikoli ni izrekel ničesar plehkega. Imel je visoko mesto med našimi učitelji, bil je kardinal in akademik, pa vendar zelo blizu in domač.

Jean Daniélou, ta miselni in govorniški stroj, je bil namreč ves prežet z evangeliem. Mnogi smo v njem našli voditelja, svetovalca, pozornega in dobrotljivega spovednika, buditelja duše. Izbral je pastoralno razumnosti, a v srcu ohranil skrb za najbolj uboge, najbolj izgubljene. V sebi je imel vnemo, da so se za očali duhovito iskriale njegove oči, v hipu je znal povzdigniti svoj visoki glas, to je bilo celovito oznanjevanje evangelija, brez popuščanja, brez varljivega videza.

Bil je izreden učenjak v reviji *Recherches de science religieuse*. *Bulletins* patristične literature so odmevali po vsem svetu, za *Études* je prispeval pogumne članke: »*Sur les orientations présentes de la pensée religieuse*« (1946) ali o Teilhardu de Chardinu (1962), *La Crise actuelle de l'intelligence* (1969), *La Culture trahie par les siens* (1972), *Tests* (1968) in *Nouveaux tests* (1970); sijajni, včasih robati eseji, ki niso izgubili nič od svoje jedkosti in sodobnosti.

Mladim, ki so bili leta 1968 stari dvajset let, je pomagal, da so bili ponosni na Cerkev. Po njem (in za mnoge po msgr. Charlesu) smo sprejeli koncil in pogumne odločitve »podanašjenja« Cerkve. Pridobili smo tudi zvestobo ne glede na ceno (in še zlasti, če stane) in svobodo, ki jo zvestoba poraja. Umazano klevetanje ob njegovi smrti je bila cena te svobode. To je napovedal v svojem *Essai sur le mystère de l'histoire* (1953) s preroškimi in vznemirljivimi stranmi, ki jih je Henri de Lubac objavil leta 1974¹: »Značilno za misijonarja je, da živi sredi poganskega sveta, ločenega od Troedinega Boga. Njegov poklic je prav to, da nosi v sebi bolečino ločitve sveta od Boga.« Jean Daniélou je s svojo smrtjo pripeljal misijonarsko odrekanje do vrhunca: kardinal, akademik, poln časti in obložen s priznanji. Vendar je ohranil v svojem srcu ponižnost, ki je znamenje edine resnične učenosti, gorečnosti za evangelij.

Opombe

¹ Ti odlomki so bili (glede na okoliščine imajo naslov: »*Une vocation missionnaire. Le cardinal Daniélou*«) ponovno objavljeni z izjemno študijo, ki jo je spisal M. J. Rondeau o »le P. de Lubac et le P. Daniélou« v *Bulletin des amis du cardinal Daniélou*, 19. oktober 1993.